

Autor: Bożena Święch

Temat: Miasto artysty przekłętego, czyli Wrocław Rafała Wojaczka

„ ...mieszka się tu dobrze – a jaka okolica! Odra nieopodal..” (z listu do ojca 23 maja 1968 roku, Wrocław ul. Lindego 12)

Scenariusz zajęć dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Proponuję wykorzystać wybrane przez nauczyciela elementy, zmodyfikować podane propozycje, dostosować do potrzeb grupy, ucznia.

Można wykorzystać jako materiał uzupełniający lekcje języka polskiego w zakresie rozszerzonym, jako komentarz podczas lekcji literatury współczesnej, materiał wzbogacający powtórzenia np. dotyczące romantyzmu.

Proponuję pracę metodą projektu, czyli ustalenie zadań dla całej klasy, opracowanie harmonogramu ich realizacji, przygotowanie kryteriów oceny.

Nauczyciel może też zaplanować w programie zadań wychowawczych dla klasy realizację projektu w czasie roku szkolnego, aby pokazać na forum szkoły efekty pracy.

Cele zajęć

- poznanie związków Rafała Wojaczka z Wrocławiem – ważną dla niego przestrzenią do życia i tworzenia,
- utworzenie biogramu autora na podstawie dostępnych materiałów źródłowych,

– porównywanie utworów literackich lub ich fragmentów (dostrzeganie cech wspólnych i różnych),

– realizacja treści podstawy programowej w zakresie

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w niej informacji,

I.2.1) samokształcenie i docieranie do informacji,

II.3.4) konfrontacja tekstu literackiego z innymi tekstami kultury, np. filmowymi,

– wspomaganie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych: kompetencje informatyczne, umiejętność porozumiewania się w języku ojczystym, kompetencje społeczne i obywatelskie, inicjatywność i przedsiębiorczość, świadomość i ekspresja kulturalna.

Materiał źródłowy

1. Bogusław Kierc, *Rafał Wojaczek. Prawdziwe życie bohatera*, Warszawa 2007
2. Edward Kolbus, *Kaskaderzy literatury*, Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 1986
3. <http://www.youtube.com/watch?v=RFXo69oVws8>
Rafał Wojaczek biografia,
4. <http://youtube.com/watch?v=WoEx7UBoNAQ>
Szlakiem Rafała Wojaczka. Fragmenty trasy oprowadza Jacek Bierut,
5. *Wojaczek – między biografią a kreacją*, prof. Tadeusz Lubelski .Wykład nagrany na Akademii Polskiego Filmu 16 stycznia 2012 roku
https://www.youtube.com/watch?v=sox-LdI_WyI
6. <http://dolnoslaskosc.pl/?p=szlaki&szlid=342> Szlak Rafała Wojaczka we Wrocławiu
7. Lech Majewski, *Wojaczek*, film : gatunek: biograficzny, dramat, produkcja: polska
premiera: 5 listopada 1999 roku

Propozycje wykorzystania podanych źródeł w celu poznania artysty, dla którego Wrocław był przestrzenią do życia i tworzenia.

Uczniowie pracują w grupach – proponuję zaplanowany w czasie projekt lub indywidualną realizację zadań w zakresie, o którym decydują wspólnie uczniowie razem z nauczycielem.

1. Zapisz na pierwszej kartce dokumentującej swoją pracę, co wiesz o Rafale Wojaczku, przystępując do zbierania informacji o poecie przeklętym.
2. Zapytaj osoby z twojego pokolenia oraz z pokolenia rodziców, dziadków o to, co wiedzą na temat Rafała Wojaczka.
3. Zaczynij wstępną konfrontację wiedzy, jeszcze nie musisz niczego porządkować.
4. Zapytaj kilku mieszkańców ulicy im. Rafała Wojaczka, czy wiedzą, kim był patron.

5. Sprawdź w szkolnej bibliotece pozycje książkowe, artykuły, słowniki i sporządź bibliografię dotyczącą Rafała Wojaczka oraz czasu, w którym żył, ludzi, z którymi utrzymywał kontakty.
6. Udaj się do CH Zajezdnia przy ul. Grabiszyńskiej 184 i, zwiedzając wystawę, wynotuj te konteksty historyczne, które dotyczą czasów Rafała Wojaczka.
7. Korzystając z wystawy sporządź listę innych twórców literatury związanych z Wrocławiem.
8. Przeczytaj książkę Bogusława Kierca *Rafał Wojacek. Prawdziwe życie bohatera*. Czytając, zaznaczaj np. kartami w różnych kolorach miejsca dotyczące:
  - związków Rafała Wojaczka z Wrocławiem,
  - pokolenia artystów zwanego Nową Falą,
  - lektur poety,
  - osobistych inspiracji artystycznych,
  - kontaktów z ludźmi, którzy przyczynili się do tego, że Wojacek pisał i był wydawany.
9. Korzystaj z zasobów Internetu dostępnych na YouTube: wykładów, wspomnień o poecie – na ich podstawie zredaguj notę biograficzną, uzupełniając ją cytatami z książki Bogusława Kierca.
10. Przeczytaj biografię Rafała Wojaczka dostępną w Centrum Historii Zajezdnia i porównaj z tym, co wynika z twoich wcześniejszych zapisów.
11. Zredaguj swoją propozycję noty biograficznej Rafała Wojaczka i uzasadnij, dlaczego powinna ona znaleźć się w zasobach Centrum Historii Zajezdnia.
12. Wydrukuj mapę Wrocławia i zaznacz na niej miejsca związane z Rafałem Wojackiem. Szlak Rafała odnajdziesz w książce Bogusława Kierca, materiałach dostępnych na YouTube oraz na stronie <http://dolnoslaskosc.pl/?p=szlaki&szlid=342>, gdzie zamieszczony jest Szlak Rafała Wojaczka – opowiada o nim Jacek Bierut. Porównaj dołączoną mapę z tą, którą redagowałeś/aś samodzielnie.
13. Zaplanuj wycieczkę wrocławskimi śladami Rafała Wojaczka, zaproś kogoś do pokonania z tobą drogi, którą chodził poeta przekłety. Zostań przewodnikiem, podziel się tym, co już wiesz o Rafale Wojacku, zrób zdjęcia lub nagraj swoją/waszą wyprawę.
14. Zdecyduj, o którym miejscu i związanych z nim zdarzeniach ważnych dla Rafała Wojaczka, chcesz wiedzieć więcej. Zastanów się, jak możesz tę wiedzę zdobyć.
15. Obejrzyj film Lecha Majewskiego *Wojacek* i wynotuj w czasie projekcji to, czego jeszcze nie wiedziałeś/łaś o poecie i jego życiu .
16. Wysłuchaj wykładu prof. Tadeusza Lubelskiego *Wojacek – między biografią a kreacją*, spróbuj uzasadnić jego tytuł i uzupełnić.
17. Dokonaj interpretacji wybranego przez siebie wiersza Rafała Wojaczka (nie sugeruj się gotowymi opracowaniami), a następnie zestaw swoje spostrzeżenia z pracą innych

kolegów i koleżanek. Sprawdź, jakie stawialiście tezy interpretacyjne, które konteksty wykorzystaliście, pracując z wierszem.

18. Zestaw swoją wiedzę o Wojaczku z dnia, kiedy przystąpiłeś/łaś do pracy, czyli realizacji zadań 1–18, z tym, co wiesz po wykonaniu zadań.

19. Zaprezentuj na forum szkoły, klasy efekty swojej pracy.

Karta odpowiedzi

Każde z pojęć, nazwisk wymienionych w karcie, powinno mieć swoje uzasadnienie w Twojej realizacji zadań. Sprawdź czy umiesz połączyć z punktami 1–19, uzasadnić celowość przywołania, wskazać związki z życiem i twórczością Rafała Wojaczka.

Miejscowości

Mikołów, Wrocław, Kędzierzyn Koźle, Warszawa, Oborniki Śląskie .

Ulice

Kiełkowa, Lindego, Stolarska ...

Miejsca

Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta, Liceum Sióstr Urszulanek, Wrocławska Klinika Psychiatryczna Akademii Medycznej.

Wydawnictwa

Poezja, Odra, Ossolineum.

Szlak Wojaczka

Empik, Klub Dziennikarza, Cyganeria, Pałacyk, Dworzec Główny

Dworzec Nadodrze , Teatr Współczesny ...

Lektury, inspiracje

Doktor Faustus, Dżuma, Słowacki, Mickiewicz, Norwid, Rilke, Wat, Rimbaud.

Ludzie

Bogusław Kierc, Stanisław Chociński, Janusz Styczeń, Tymoteusz Karpowicz, Anna Kowalska, Dagmara, Grotowski ...

Dopisz brakujące dane, które dostrzegłeś/łaś wykonując zadania.

Gratuluję każdej realizacji, której podjęła się klasa lub indywidualnie wykonali poszczególni uczniowie.